

Naročnina za celo leto 2 K.

Posamezna številka velja 6 vin.

Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati vnaprej.

Cena oznanil je za eno stran 64 K, 1/2 strani 32 K, 1/3 strani 16 K, 1/4 strani 8 K, 1/8 strani 4 K, 1/16 strani 2 K, 1/32 strani 1 K.

Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana.

Za oznanila (inserter) uredništvo in upravnštvo ni odgovorno.

Uredništvo in upravništvo je v Ptujju v gledališkem posloplju štev. 3.

Štajerc izhaja vsaki drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj.

Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do ponedeljka pred izdajo dotične številke vposlati.

Štev. 13.

V Ptujju v nedeljo dne 24. junija 1906.

VII. letnik

Moje kraljestvo ni od tega sveta...

Klerikalci se silno bahajo s svojo „zmago“ pri zadnjih volitvah. V mariborskem časopisju ne čitaš drugega kot slavospeve na pohlevne kmetseke otvice, ki so volile raje mladega duhovnika kakor izkušnega kmeta. Mi se ne čudimo tej komediji, ali tudi boli nas ne. Kajti dobili smo čez 7000 glasov, — in kdor pozna razmere, neznausko nasilje politikujočih farjev, kdor ve, da se izrablja v takem boju hram božji, da se izkorišča nedolžno deco, norce, od župnikov odvisne organiste, mežnarje in učitelje, — ta boče priznal, da smo storili svojo dolžnost. 7000 glasov, — to se pravi: 7000 neomahljivih in pogumnih nasprotnikov črne nadvlade, — 7000 kot skala trdih mož, ki ponavljajo po volitvi, kar so naglašali pred 29. majom: da ne odnehajo od boja za sveto ljudsko pravico! Le nekaj čez 7000 glasov je bilo naprednih, ali ti glasovi so izvirali iz preplečanja, — in 7000 krat se je izjavilo na volilni dan, da smatra pameten, trezen, nepreplašen narod klerikalizem za največje nesrečo.

Lahko smo tedaj zadovoljni s tem uspehom. Mi ne odnehamo in ne odnehamo! In čim bolj nasilen nastopa klerikalizem, tem močnejši bo naš odpor!

Res je, klerikalci so zmagali. Ali pogledimo tudi sredstva, s katerimi so zmagali. Leta in leta so imeli vaje v roki in polagoma, toda z grozno sigurnostjo so poneumnevali narod. Kdor vé, s kako vnemo, rekli bi, s kako strastjo je slovensko ljudstvo udano svetim naukom krščanstva, razume tudi, da bi dal kmet raje življenje kakor to vero. In ravno to dejstvo izrabljajo politiki v kuči. Vsakdo, kdor ne liže brezpopojno svojemu župniku pete, tega se postavi na sramotni oder in se kliče: to je brezverec, križajte ga! In ljudstvo, ki je sesalo z maternim mlekom nauk, da teče iz blagoslov-

ljenih ust duhovnika edino-le resnica, veruje in kriči za njim: križajte ga! Ta krič je zadušil že davno sveto besedo nacarenskega Jezusa: Ljubite se med seboj! Ljubite svoje sovražnike! Raz prižnice se preklinja nasprotnike, — ali je to mar ljubezen? Po duhovniškem časopisju se blati poštene ljudi, mirne može, dá, celo mrliče, — kje je potemtakem krščanska ljubezen? Ljudstvo se hujska na svoje prijatelje in ribari se v kalnem, kadar bije narod bratomorni boj... Ljubezen, — davao že so izbrisali politikujoči duhovni to nežno besedo iz svojih knjig. Iz duhovnikov ljubezni so postali duhovni sovražstva. In kadar se najde še kak pošten duhovnik, ki se spominja besed: Moje kraljestvo ni od tega sveta, — ki se briga za cerkev, ne pa za politiko, — potem pade tolpa njegovih tovarišev čezenj in tuliti mora z volkovi ali pa — propasti!

Iz Kranjskega je prišel ta veter na Spodnji Štajer. Duhovniki se brigajo le še za svojo pogubonosno politiko. Služba božja jim je postranska stvar. In vse, kar očitajo drugim, store sami. Ljudstvu očitajo lenobo, ali vsi stanovi imajo težko življenje, le duhovniški stan ima že na tem svetu nebesa. Prosimo, — poleg navadne plače in „bère“ dobi duhovnik za vsako delo posebno plačilo. Kadar se ženiš, moraš plačati, kadar krstiš otroka, moraš plačati, kadar umreš, stane to denar, — za jutranjo mašo dobi duhovnik posebno plačilo in za šolski podnk in za vse drugo. Ni čuda, da si nakopiči skoraj vsak duhoven v kratkem bogastvo, a na tem bogastvu leži kri, trpljenje in glad izmozganega ljudstva. A še več zahtevajo duhovni, in država jim bode vrgla zopet 10 milijonov kron na leto v nenasitno žrelo. Veš-li, koliko je to? Vse di se in šteje, noč in dan, neprenehoma, in v 115. dneh bodeš naštel to svoto... In cerkev ima že danes čez 800 milijonov premoženja. Kristus pa je dejal: Moje kraljestvo ni od tega sveta...

Prestrašen se vpraša človek: kako je prišlo duhovništvo do tako velikanske moči? Dve sredstvi je porabilo farštvo: poneumnevalo je ljudstvo in razbilo slogo ljudstva. Nesloga tlačí, — in duhovni vedo to dobro! Zato kurijo narodnostne prepire, — na Sp. Štajerskem hujskajo Slovence proti Nemcem, na Primorskem Italijane proti Slovencem, na Dunaju so prijatelji Nemcev, v Ljubljani jih hočejo zatreti, v Dalmaciji so na strani Hrvatov, na Ogrskem na strani Mažarov... Ta nebovpijoča hinavščina jim veliko pomaga!

Moje kraljestvo ni od tega sveta... Dobro! Vera je čista kot biser, vera je krasna in lepa kot solnce, — ali nje oznanjevalci so globoko padli! Kaj vse se godi po farovžih! Kako „se žre in žre“ (kakor pravi „katoliški“ dr. Sušteršič), kako se pijančava, kake nepopisne romane doživljajo farovške kuharice, kako se zapeljuje otroke in omožene ženske... Moje kraljestvo ni od tega sveta! Kristus, čist kot lilija, zamogel je izraziti te besede. Ali naša duhovščina? Nikdar ne! Nikdar ne, dokler bo spreminjala hišo božjo v politično bajto, — nikdar ne, dokler bo prezirala krščanstvo!

Mi pa hočemo, da pride svetopisemska beseda zopet do veljave! Hočemo čiste, značajne, poštene duhovnike, hočemo dušne pastirje v pravem zmislu!

In zato dramimo, budimo! Zato odpiramo ljudstvu oči, zato se ne bojimo sovražstva in zaničevanja, zato delamo v enomer in gremo svojo jasno pot naprej... Cilj naš je: svobodno, zdravo, pametno in srečno ljudstvo... Dne 29. maja nas je bilo 7000. Tistih pa, ki so v srcu našega mišljenja, a zadnjič še niso si upali na volišče, ker so še vkljeni v klerikalnih verigah in se za zdaj še bojijo farjev, tistih je ogromna večina in to nas spodbuja k novemu življenju, ker vidimo, da imamo za seboj na deželi močno stranko, ki bo enkrat govorila besedo zmage.

Iz murskega polja.

Pogovor fajmostra in kuharice v farovžu (v štajerskem govoru.)
 Kūharca: Ti Janes, gnes sva znovi sama. Droš je gno kobilo k žrebci, Barika pa je odegnoła stulo k biku, Mic pa se je tak v šoli, kaplona pa tūdi nega doma, odišli so se sprehajat; nojni Fidi je samo tū on je pač zvesti pesek, ne resen, ti Janes? Dobro je, da ne ve stvor gučati.
 Janes: Neža, kaj misliš ti s tem govorjenjem?
 Kūharca: No ja, lahko se znovi pogovarjava vse sorte reči, in pri tem se bole razcveta nojna mladost, kaj ne?
 Janes: Edino to me veseli, kadar sva sama, druge zabave ne iščem, in večje zabave nikjer ni kakor si jo midva narediva. V času, ko se tebe nisem imel za kuharco, sem večkrat zahajal na pošto h g. V... ni, smo kaj tarokerali, a, ko sem tebe dobil in si mi skrajja branila, se mi je jako težko vidlo to navado popustiti, ali sedaj sem se že čisto navadil najnega samotnega življenja.
 Kūharca: Kaj ne, Janes: ljubezen je le sladka, se stvor se rada zmenja, če rlvno sem že bole stora, pa če se ga napijem dobrega vina, pa še le dobim rdečo forbo, to pa nič ne škodi, če ljudje provijo, da sem pijaniga, še teko se sploh trezno delan, da se ne zatočen sem in to, in sem nato bole korajžna.
 Janes: Na tudi moraš gledati, kajti izdati se ne smeva proti nikomur, ker na tebe in mene morajo

ljudje respekt imeti, na to moreva gledati, da si čast ohraniva.
 Kūharca: Dobro misel imaš, ti Janes, le počoke malo, neke se ti morem povedati.
 Janes: Neža, le z besedami vun, da slišim tvoje mnenje.
 Kūharca: Lübi Janes, te se bi za noj lahko bilo, če bi nič kaplono nebi meli v forofi: se prle sta sploh dvo kaplana bila tū, zdaj pa je že samo eden moli, tega še tōtega ne treba, se midvo to že sama oproviva, ali pa naj bo mežnarija za kaplona stanovanje.
 Janes: Kaj pa bo z mežnarom in orglarom? Ker ima že tak veliko famijlo, v katero kočo pa bi tega potisnila?
 Kūharca: Veš, Lübi moj Janes, če češ za nojno kočo gledati, te le s totin kaj naj hitre proč, toti vrog se sploh po mestah okoli vozji, in trikrat se mi je že senjalo, da naj je počrna, negdi tam gori pri tistem mesti M... Veš, ne je tak nor kak ga Ti moš, veš toti vrog ti ma oči sploh odprte, po dnevi in po noči. Tota gospa uč. N... mi je provila, da bo toti vrog son rad odiša, in da de nekš zlo velki kšest začaja. To tūdi vsi formoni provijo, naj bole pa se verjen toti gospe N... tota mi vsikdor vse pošte prinese, in najbolje ž njo gučin. Posebno če nj kržico storega vinca dan.
 Janes: Oh, draga moja Neža, da bi se tvoje besede vresničile! Vesel bi bil tako, da bi ga trikrat z

narboljšim vincom napojil, ker najrajši bi bil, da bi mi z lepega odišel.
 Kūharca: To bi tūdi najboljše bilo; pa beži, beži, Lübi moj, misliš, da se ti bo kama pobra, to samo švindla. Pa veš, moj Lübi Janes, kaj sen novega čüla; ker jaz tako ta prva vse zven, kaj se v celi fori godi.
 Janes: Kaj takega?
 Kūharca: Kda sen v nedelo po roni meši na ploci stola, sen čüla, da so si formani rojitali, kda de toti vrog odiša, te pre midva tūdi moreva iti, da do pre forof bomboderali, zato pa, Lübi moj Janes, le zlepega žnjim okoli idi, tak kak s strtin jojeon.
 Toti vrog ti neki vse okoli provi kak mu ti dol trgaš, toga ne delaj, in boge me, kakor do zdaj vseli, ker čüla sen, da so formoni in perdüljakova Mima provili, da boš ti njemi moga od tolih penez dober interes dati.
 Janes: Veš, Neža, saj bi se mi sicer še dopadel v službi, to samo radi tebe storim, ker mi ne ugaja, za to ne, ker tebe ne spōstuje in ti rok ne kušuje.
 Kūharca: Znož ti, Janes, kaj je moja misel?
 Janes: Kaj si pa že znajša, Neža?
 Kūharca: Nojni Droš že tak zno sveče vujžgoti, orglonja pa se tak en tjeđen navči, jaz pa cirkev zmnet, te pa je služba vredi, in dno'r ostone v forofi.
 Janes: Kaj pa hočeva storiti z gopodom?
 Kūharca: Dragi Janes, tako mo, veš, moreš dela dōvati, da bo zlo napeti v službi, te pa de se son